

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-04- Nr.

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMŲ PAKEITIMŲ, BŪTINŲ PAGALBOS
VERSLUI FONDO VEIKIMUI**

Lietuvos Respublikos finansų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 pakeitimo įstatymo (toliau – VSI pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2694 9 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – BRI pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 2, 8, 45, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 49¹ straipsniu įstatymo (toliau – PSPKĮ pakeitimo projektas) ir Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – PKĮ pakeitimo projektas) projektus (toliau kartu – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektai parengti atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“, paskelbtą valstybės lygio ekstremaliąją situaciją visoje šalyje dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ paskelbtą trečią (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygį ir karantiną visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ir šių sprendimų neigiamą poveikį juridinių asmenų veiklai ir įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 16 d. pasitarimo protokolo sprendimu Nr. 14 patvirtintą Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą.

I. Sprendžiama problema	<p>Lietuvoje dėl taikomų naujojo koronaviruso (COVID-19) pandemijos prevencijos priemonių patiriama krizė apima ne tik sveikatos sistemos sukrėtimą, bet ir vidaus ekonomikos sutrikimus¹. Šios krizės poveikį ekonomikai lemia sunkiai prognozuojami veiksniai – pandemijos eiga, izoliavimosi priemonių intensyvumas ir veiksmingumas, tarptautinių prekių tiekimo sutrikimų mastas ir padariniai.</p> <p>Lietuvai, kaip mažos ir atviros ekonomikos valstybei, poveikį turi ne tik šalies viduje taikomų pandemijos prevencijos priemonių trukmė ir apimtys, bet ir pasaulio šalių, susijusių su Lietuva eksporto ir importo ryšiais (vertės grandinėmis), taikomų apribojimų trukmė, ekonomikų būklė, nuostolių apimtys ir naujojo koronaviruso (COVID-19) sukeltos krizės pabaigos laikas.</p>
-------------------------	--

¹ Laikinai sustabdytas verslas, plačiai taikomi apribojimai kelionėms ir mobilumui, todėl mažėja vidaus pasiūla ir paklausa, smunka išorės paklausa, padidėjęs netikrumas dėl ateities ir t. t.

	<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė sprendimą steigti Pagalbos verslui fondą (toliau – Fondas), kuris padės užtikrinti vidutinių ir didelių įmonių likvidumą, galimybes gauti finansavimą ir leis verslui greičiau atsigauti po krizės. Fondas investuos į Lietuvoje veikiančių įmonių, kurios dėl nepalankios epideminės naujojo koronaviruso (COVID-19) situacijos patyrė finansinių sunkumų, keliančių riziką jų komercinės veiklos tęstinumui, nuosavybės vertybinius popierius, skolos vertybinius popierius, taip pat kartu su jau taikomomis kitomis finansavimo priemonėmis smulkiajam ir vidutiniam verslui Fondo lėšomis įmonėms būtų teikiamos hibridinės paskolos. Fondo lėšas numatoma naudoti tik tais atvejais, kai nebėra galimybių įmonėms pritraukti reikiamų lėšų iš rinkos kitokiais būdais.</p> <p>VSĮ ir BRĮ pakeitimo projektų tikslas – parengti papildomas priemones naujojo koronaviruso (COVID-19) paveiktos ekonomikos skatinimo tikslams įgyvendinti ir verslo finansiniam likvidumui didinti.</p> <p>PSPKĮ ir PKĮ pakeitimo projektų tikslas – sudaryti galimybę Lietuvos institucinių investuotojų (valdymo įmonių ir gyvybės draudimo bendrovių valdomų pensijų fondų) lėšomis prisidėti prie steigiamo Fondo finansavimo ir išplėsti galimybes pensijų fondams investuoti į įvairesnes finansines priemones ir taip sudaryti galimybes daugiau investuoti į vietinę (Lietuvos) ekonomiką, nukreipiant dalį pensijų fonduose sukauptų lėšų į vietinį verslą.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>VSĮ ir BRĮ pakeitimo projektai parengti siekiant:</p> <ul style="list-style-type: none"> nustatyti naują valstybės garantijų teikimo tikslą, t. y. sudaryti galimybę Vyriausybei teikti valstybės garantijas dėl ne nuosavybės vertybinių popierių, naudojamų ekstremaliosios situacijos paveiktos ekonomikos skatinimo tikslams įgyvendinti ir verslo finansiniam likvidumui didinti. Taip būtų sudaromos galimybės Fondui išleisti skolos vertybinius popierius, kuriuos galėtų įsigyti Lietuvos bankas pagal Europos Centrinio Banko pirkimo programas ir tokiu būdu Fondas gautų papildomą finansavimą. Bendra tokių įsipareigojimų, priimtų 2020 metais, suma vienu metu negali viršyti 500 000 tūkst. eurų; nustatyti naują skolinimosi valstybės vardu tikslą, t. y. sudaryti galimybę Vyriausybei skolintis valstybės vardu perskolinamoms paskoloms, naudojamoms ekstremaliosios situacijos paveiktos ekonomikos skatinimo tikslams įgyvendinti ir verslo finansiniam likvidumui didinti, teikti; ištaisyti 2019 m. lapkričio 1 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo nuostatų trūkumus, susijusius su metinių finansinių ataskaitų rinkinio audito nustatymu, kai kuriais valstybės garantuojamų garantijų institucijų garantijų teikimo atvejais; įtvirtinti, kad garantijų institucija gali teikti garantijas dėl draudimo įmonės pagal laidavimo draudimo sutartį arba finansų

	<p>įstaigos pagal suteiktą finansinę garantiją Lietuvos Respublikoje įsteigiamam kelionių organizatoriui sumokėtos draudimo arba garantijos išmokos dalies padengimo;</p> <ul style="list-style-type: none"> patikslinti Finansų ministerijai suteiktą teisę skolintis arbitražų ar teismų sprendimams, kuriais priteistos sumos iš Lietuvos valstybės, vykdyti, nes ne visuose teismų ar arbitražų sprendimuose yra tiesiogiai priteisiamos sumos iš Lietuvos valstybės. Kartais sprendime nurodomos aplinkybės, kurių pagrindu Lietuvos valstybei kyla pareiga mokėti sumas, siekiant tinkamai įvykdyti teismo ar arbitražo sprendimą. <p>PSPKĮ ir PKĮ pakeitimo projektais siūloma:</p> <ul style="list-style-type: none"> įtvirtinti galimybę pensijų fondams pensijų turtą tiesiogiai investuoti ir į kitus investavimo objektus, nei šiuo metu nustatyta, pvz., į nebiržinių įmonių vertybinius popierius (akcijas, obligacijas), nekilnojamąjį turtą; nustatyti maksimalias investicijų į kitus investavimo objektus (nebiržines finansines priemones, nekilnojamąjį turtą ar kt.) ribas (iki 10 procentų gryųjų aktyvų, bet ne daugiau kaip 5 procentai gryųjų aktyvų į vieną objektą); įtvirtinti galimybę pensijų fondams pensijų turtą investuoti į išvestines finansines priemones ne tik rizikos valdymo tikslais; patikslinti išvestinių finansinių priemonių sąvokos apibrėžtį; įtvirtinti priežiūros institucijos teisę nustatyti išvestinių finansinių priemonių naudojimo ir susijusių rizikų vertinimo tvarką.
III. Priemonių kaštai	<p>Bendra siektina investicijų į įmones vertė – 1 mlrd. eurų. Pradinis įnašas į Fondą bus finansuojamas valstybės lėšomis – tam skirta 100 mln. eurų. Kitos lėšos bus gautos išleidus obligacijas (400 mln. eurų) su valstybės garantija ir pritraukus privačių investuotojų. Taip pat bus siekiama konkrečioms investicijoms į įmones pritraukti privatų kapitalą.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Įstatymų projektais būtų sukurtos papildomos finansavimo galimybės vietinėms vidutinėms ir didelėms įmonėms, leisiančios verslui greičiau atsigauti po krizės, taip pat būtų sukurtos platesnės pensijų turto investavimo ir diversifikavimo galimybės, kurios turėtų užtikrinti institucinių investuotojų valdomų lėšų tvarumą ir geresnį investicijų ir investavimo rizikos išskaidymą. Šios priemonės ypač aktualios verslui kovojant su neigiamais naujojo koronaviruso (COVID-19) sukeltos krizės padariniais.</p>

Įstatymų projektai neprieštarauja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nustatyta išimtimi, Įstatymų projektai su suinteresuotomis institucijomis nebuvo derinami.

Įstatymų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Įstatymų projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai.

Atsižvelgdami į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ paskelbė valstybės lygio ekstremaliąją situaciją visoje šalyje dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės, 2020 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ paskelbė trečią (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygį ir karantiną visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, o Įstatymų projektais siekiama sudaryti galimybę pritraukti

institucinių investuotojų – pensijų fondų – investicijas Fondui, kuris steigiamas siekiant mažinti naujojo koronaviruso (COVID-19) sukeltos krizės padarinius ekonomikai, prašome teikiamus Įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje svarstyti ypatingos skubos tvarka.

Įstatymų projektus parengė Finansų ministerijos Valstybės išdo departamento (direktorius Audrius Želionis, tel. 239 0021) Skolinimosi ir pinigų valdymo skyriaus vedėjas Edmundas Kiškis, tel. 239 0176, el. p. edmundas.kiskis@finmin.lt, ir Finansų rinkų politikos departamento (direktorė Vilma Mačerauskienė, tel. 239 0174) Kapitalo rinkų skyriaus vedėja Ramunė Radvilienė, tel. 239 0170, el. p. ramune.radviliene@finmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 42 lapai.
3. PSPKĮ ir PKĮ pakeitimo projektų aiškinamasis raštas, 4 lapai.
4. VSĮ ir BRĮ pakeitimo projektų aiškinamasis raštas, 5 lapai.

Finansų ministras

Vilius Šapoka